

Ministerstvo obrany ČR

Praha, dne 12. 7. 2017

Diskusní příspěvek k věcnému návrhu zákona, zpracovaný ve smyslu požadavku MO

ČTVRTÉ DISKUZNÍ TÉMA

I. Úvod

Čtvrté téma nás zaujalo již svým úvodníkem, a proto několik komentářů právě k tomuto.

Velmi sledovanou oblastí začleněnou do věcného řešení předmětu návrhu věcného záměru zákona je stanovení podmínek pro využití výjimky podle čl. 6 odst. 2 směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní.

Uvedené ustanovení stanoví, že „členské státy by měly mít rovněž možnost povolit jednotlivcům nabývat a držet jinak zakázané palné zbraně, jejich hlavní části a střelivo zařazené do kategorie A za účelem národní obrany, jako například v rámci dobrovolného vojenského výcviku poskytovaného podle vnitrostátního práva.“

První a druhé téma předpokládalo, že dojde k začlenění spolků do systému obrany státu, nepředpokládalo však, že by to bylo způsobem, upraveným pro aktivní zálohy. Samo absolvování vojenského cvičení, ať dobrovolného či nedobrovolného, proto považujeme za překážku, která vzniká a vznikla u nás v rámci diskusních témat a probíhající debaty, tato ale není nezbytná, ba co víc, je zjevně nadbytečná.

Považujeme za správné zahrnutí spolků do struktury obrany státu, nikoliv však do struktury výcviku vojska či aktivních záloh, tímto členové spolku bezesporu nejsou. Domníváme se, že členové spolků by měli být chápáni jako 3. stupeň v obraně státu, kdy prvním je naše armáda, druhým pak aktivní zálohy. (více pak v Pátém diskusním tématu)

Směrnice EU č. 2017/853 neobsahuje povinnost absolvovat jakýkoliv vojenský výcvik, pouze umožňuje udělení výjimky pro nabývání těchto zbraní v rámci účelu, který je udělením sledován. Požadavek „dobrovolného vojenského výcviku“ je zmiňován pouze v čl. 16, popisujícím důvody, které vedly k přijetí této, to jako jeden z možných příkladů, tvořící národní obranu členského státu. Podstatnou tedy je obrana státu, nikoliv vojenský výcvik dobrovolný či nedobrovolný.

Navrhujeme proto návrat k původní myšlence bez toho, aby byla možnost nabývat zbraně svazována povinností účasti na vojenských cvičeních či vojenského výcviku.

II. Témata k diskuzi

Udělení povolení bude náležet do působnosti Ministerstva vnitra, v jehož působnosti se právní úprava oblasti zbraní a střeliva nalézá, což se týká i provedení implementace předmětné směrnice. Ministerstvo obrany ale bude tím, kdo osvědčí, že příslušný držitel zbraně se připravuje v rámci dobrovolného vojenského výcviku k obraně státu a splňuje kritéria pro zapojení se do plnění úkolů ozbrojených sil České republiky při obraně státu.

Bude-li i nadále podřízeno udělování povolení v působnosti Ministerstva vnitra, bude neustále reálně přetrvávat možnost, a s tím i obava, že dalšími změnami zmiňované směrnice dojde k dalším restrikcím, které chce EU zavést. Nad skutečnými důvody tohoto jednání je možné jen polemizovat, či je dovozovat z jiných, známých okolností, věřit však tomu, že autoři první verze návrhu změn směrnice schválením směrnice korigované od svých nápadů ustoupí, je dle našeho názoru nesprávné.

Domníváme se proto, že by tento problém mohl být vyřešen přenesením části agendy zbraní do působnosti MO. Civilní sektor by nadále podléhal působnosti Ministerstva vnitra, branné spolky by pak byly podřízeny MO, což by bylo smysluplné i v pojetí toho, že má vzniknout samostatný zákon, o němž je tato debata vedena. Tím není vyloučeno sdílení jedné databáze či společná dozorová spolupráce mezi ministerstvy.

Na toto by pak mohly navazovat další možnosti podpory pouze branných spolků ze strany MO či úprava pravidel pro nabývání zbraní kategorie A, tedy zřejmě rozlišení statutu obranného a civilního, s tím souvisejících oprávnění a podřízenost pod konkrétní resortní ministerstvo.

Diskusní téma:

Je jasné, že udělení povolení k nabývání a držení příslušné kategorie zbraní nemůže spočívat v osvědčení pouhé účasti na dobrovolném vojenském výcviku k obraně státu, ale musí být jednoznačně stanoveno, jaká je doba trvání tohoto výcviku, jaká je jeho četnost v průběhu kalendářního roku a jaké jsou ověřovaná kritéria získaných dovedností v rámci tohoto výcviku.

Toto nepovažujeme, z pozice střelců, za až tak jasné. Bohužel se čím dál častěji setkáváme s tím, že laická veřejnost ani neví, jak se zbraní zamířit, natožpak aby byla schopna zbraň rozebrat, vyčistit či cokoliv dalšího. Domníváme se proto, že způsobilost/využitelnost pro obranu státu prokázal každý držitel zbrojního průkazu již tím, že prokázal svou odbornou způsobilost zbraň držet jako součást jednání, vedoucích k získání zbrojního průkazu, tedy každý držitel zbrojního průkazu je osobou, která se okamžikem získání oprávnění, vymkla z běžného rámce obyvatelstva, jelikož je schopna manipulovat se zbraní.

Dále tím, že bude vlastníkem zbraně, o tuto bude pečovat, a v mnoha případech následně rozvíjí své střelecké dovednosti. Nicméně i ti pasivní držitelé zbraní mohou být, v případě potřeby, využiti s tím, že již prokázali určitou dovednost, tedy je možné tyto považovat za přínos pro obranu státu, to bez dalšího výcviku.

Bude-li to nezbytné, pak ověřování kritérií získaných dovedností je možné realizovat buďto přezkoušením, to při prodlužování platnosti zbrojního průkazu, anebo účastí na střeleckých soutěžích, realizovaných v rámci svazů, uznaných MO. (model Polska)

Vymezení pravidel je jistě potřebné, tato kritéria by však neměla být zaměňována s pravidly, uplatňovanými vůči aktivním zálohám, protože kdyby naši členové chtěli být aktivními zálohami, již by se jimi stali. Nutno podotknout, že model „vojenského výcviku“ povede pouze ke stereotypu naplňování povinností vojenských regulí, za účelem udržení si oprávnění držet zbraň, a potlačí tak zájmovost střelby, touhu samostatného rozvoje jednotlivce, rozvoje střelby jako takové a sportovním střelcům nepřinese nic.

Jak by podle Vašeho názoru měly být tyto parametry nastaveny, tedy jaké trvání by měl mít vojenský výcvik k obraně státu, jak často by se měl opakovat a jakým způsobem a jaké schopnosti by u držitelů zbraní měly být ověřovány?

Celý tento tematický celek se nese v duchu vyřešení problému počtu aktivních záloh, nikoliv zahrnutí větší části obyvatelstva do obrany státu. Již v předchozím odstavci bylo namítáno, že by podmínky a pravidla, stanovená pro „branné spolky“, neměla být shodná/zaměnitelná s pravidly, upravující podmínky aktivních záloh. i přesto, že u aktivních záloh k tomu prostor je, jelikož je vztah MO/Armády ČR zakládán příslušnou smlouvou.

V rámci prvního tématu jsme navrhovali označení zákona názvem „o pasivních zálohách“, tedy skupiny obyvatelstva, která je další v řadě využitelnosti pro potřeby obrany státu, nikoliv však jako složkou obrany státu, která bude aktivně využívána a oslovována kdykoliv, ale pouze v případě obrany státu, což navazuje na Páté téma, jímž je charakterizována schopnost obrany státu současnou společností.

Nemyslíme si proto, že požadavek vojenského výcviku je nutně na místě. Tento by měl být řešen tam, kde o něj bude zájem, nikoliv tím, že bude dobrovolným, volnočasovým spolkům nařizován. Spolky by měly být prostředkem k získání informací, dovedností a možnosti náboru pro Armádu ČR či aktivní zálohy, ne aktivními zálohami, které se podrobují nařizovanému výcviku v rozsahu přijatého, individuálního závazku.

Obecně se říká, že český zbraňový zákon je jedním z nejlepších na světě. V právním pojetí tomu tak bezesporu bude, určité vady však vykazuje, což dokládají v současnosti probíhající změny podmínek pro prokazování odborné způsobilosti. Bohužel se v poslední době někteří zkušební komisaři poněkud vymkli kontrole a modifikovali si prokazování odborné způsobilosti na hru s názvem záhada hlavolamu tím, že

připravovali zcela nesmyslně pasti na žadatele způsobem, hraničícím s podezřením, že jejich cílem má být snížení počtu těch, kteří splní podmínky prokázání odborné způsobilosti.

Žádný ze zkušebních komisařů však např. neřeší pravidla pohybu se zbraní či širších zásad bezpečného chování se zbraní. Všichni zkušební komisaři vychází z toho, že každý střelec přijde na střílnici, postaví se do boxu, ze kterého vystřelí pár ran, a vůbec nepřipouští úvahu na téma, že se dá střílet v prostoru, za chůze, z různých poloh, a pod. Jelikož je praktická střelba na tomto založena (a nejen ta), již v minulosti nám nezbylo, než vytvořit speciální podmínky prokazování způsobilosti pro účast na závodech IPSC. Tyto nazýváme Bezpečnostní zkouškou, bez jejíhož absolvování není možné se účastnit závodů, konaných dle pravidel IPSC. Údajně proto je považováno IPSC v ČR za střeleckou disciplínu, která je náročná. Zda je či není toto náročné, je subjektivní, jedná se však o kritéria, která jsou nezbytná pro bezpečnou manipulaci se zbraní v prostředí IPSC.

Měla-li by se pravidla odborné způsobilosti měnit, resp. rozšiřovat, pak tímto směřem, protože právě střelecké disciplíny, při nichž je vyžadován pohyb při samotné střelbě, jsou v současnosti velmi populární, a ne každý držitel zbrojního průkazu je osobou, která toto bezpečně zvládá.

Bezpečnostní zkouška ASDS také obsahuje kritéria zániku její účinnosti a povinnosti znovu-absolvování tak, aby byla zajištěna bezpečná manipulace se zbraní, která sama o sobě vyžaduje schopnost zvládat svou zbraň nad rámec, běžný mezi držiteli zbrojních průkazů, a mnohdy i nad rámec, běžný mezi ozbrojenými složkami. (mnohdy dokáží velmi nemile překvapit členové PČR či Justiční stráž)

Členové ASDS ČR se podílí na přípravě soutěží právě pro PČR či Justici, kdy při tom si uvědomují rozsah schopností a dovedností, které musí zvládat člen ASDS ČR, a tyto se snaží přenášet mezi členy ozbrojených složek. K rychlejšímu předávání dovedností však brání jak materiální zabezpečení, tak časové možnosti těchto ozbrojených složek, nicméně právě to, že jsou naši členové vyhledávání k těmto účelům dokládá, že právě naše dovednosti jsou tím, o co je mezi příslušníky ozbrojených složek zájem.

Má-li být předmětem nové právní úpravy činnosti branných spolků rozsah, upřesněný v tématu č. 1 a 2, pak bychom neměli polemizovat o vojenském výcviku a jeho době.

Naši členskou základnu tvoří lidé různých věkových skupin, to od 12-ti do 70-ti let, muži i ženy. Neumíme si představit, že by se měli „vojenských cvičení“ účastnit naši senioři, či že by naši nejmladší museli vojenský výcvik absolvovat s Airsoftovými zbraněmi, a proto toto považujeme za nesmyslný a nereálný požadavek či předpoklad povinné účasti na vojenských cvičeních.

Zavedení takovéto povinnosti by dále znamenalo, že by byli naši členové od určitého věku vyloučeni z činnosti našeho svazu jen proto, že by nebyli schopni se účastnit takovýchto výcviků, což považujeme za špatné. Jsou to právě ti starší, kteří se věnují činnosti ve spolku a jejich rozvoji, a díky nim jsou spolky funkční. Vyloučení těchto osob povede k omezení činnosti či zániku spolků, protože nebude-li jim umožněno nabývat zbraně v rozsahu, potřebném pro účast na našich závodech (viz. např. omezená kapacita zásobníků bude poškozovat účastníky našich soutěží), přestanou se činnosti spolku věnovat.

K trvání a frekvenci vojenských výcviků proto uvádíme, jako již v minulých příspěvcích, že členové spolku by neměli být chápáni jako aktivní zálohy, a proto by neměla být vůbec vedena debata o tomto.

Ověřování schopnosti držitelů zbraní by mělo být prováděno v mezích, výše popsaných.

Domníváte se, že vedle střelby by měly být ověřovány také další schopnosti (fyzická připravenost, znalosti práva v dané oblasti apod.)?

V případě fyzické připravenosti vůbec ne, protože jsme zjistili, že mnozí naši špičkoví střelci by neprošli fyzickými testy, přesto si dovolíme konstatovat, že by jednoho takovéhoho střelce nebylo schopno zastavit několik vycvičených, fyzicky zdatných profesionálů. A jsou to právě mnozí z těch, kteří by neprošli fyzickými testy, kteří i přesto dosahují v celosvětovém měřítku vynikajících výsledků a reprezentují ČR na různých soutěžích. Pro ilustraci, v minulém měsíci proběhlo Mistrovství světa IPSC – Puška, které se uskutečnilo v Rusku. V kategorii super-senior Českou republiku reprezentoval Antonín Navrátil, který v kategorii zvítězil. Celkově se umístil na 79. místě ze 131 účastníků (bez rozdílu věku), kteří byli nominováni jednotlivými státy, kdy za ním skončilo mnoho těch, kteří by fyzickými testy bezesporu prošli. Panu Navrátilovi je 63 let.

Toto pak podtrhuje např. skutečnost, že v minulých letech se v Německu opakovaly snahy o omezení některých druhů střeleckých disciplín s poukazem na to, že schopnosti těchto střelců jsou na takové úrovni, že není možné standardními prostředky takovéto střelce, v případě problému, zastavit. Výsledkem pak byl zákaz střelby za pohybu a obdobná další omezení, která svazují naše německé kolegy při pořádání závodů. Fyzická zdatnost k tomuto nebyla vůbec posuzována, nebyla podstatným kritériem, které by posouzení mohlo ovlivnit.

Na FB jsme zaregistrovali mnohé výroky příspěvatelů, kteří se kloní k aktivnímu výcviku, vojenským cvičením, včetně výcviku všech obyvatel, jedná se však jen o malou skupinu obyvatel, kteří by měli být osloveni a začleněni do aktivních záloh, protože jimi navrhované podmínky jsou těmi, kterými se řídí aktivní zálohy. Mnohdy se však obáváme toho, že se příspěvatelé nechali v rámci čtení a psaní unést ideou, jejíž naplnění je vzdálené jejich skutečné ochotě a možnostem, a proto bychom takovéto návrhy měli posuzovat reálně.

Co se znalosti práva týče, pak k tomuto můžeme za ASDS ČR uvést to, že naši členové pravidelně sledují veškeré dění na legislativním poli, a z odborných časopisů plyne, že se této problematice věnuje většina aktivních střelců, tedy ani zde nevidíme prostor pro další rozvoj.

K odborným znalostem a dovednostem jsme se vyjadřovali v rámci prvního a druhého tématu, a proto uvedeme jen tolik, že naši členové celosvětově sledují veškeré nejnovější trendy střelby, jakož i veškeré novinky v oblasti zbraní, konstrukcí zbraní a příslušenství, a jejich znalosti jsou v tomto odvětví znalostmi, přesahujícími běžné znalosti mnohých odborníků.

III. ZÁVĚR

V předchozím, Třetím tématu byly žádány příspěvky, které se vztahovaly ke „společnému cvičení“, kdy od této terminologie bylo ve Čtvrtém tématu upuštěno. Nově je uváděno, že se má jednat o „dobrovolný vojenský výcvik“ či jen „vojenský výcvik“, o němž však hovořeno nebylo. Z toho není možné než dovodit, že se opět dostáváme ke snaze o posílení stavu aktivních záloh namísto toho, aby byla řešena problematika spolků a jejich zapojení do systému obrany státu.

Jelikož nám v této souvislosti vznikly pochybnosti o ne/důvodnosti této změny, požádali jsme, prostřednictvím FB, o objasnění tohoto rozdílu, odpovědi jsme se však nedočkali, a proto budeme níže spekulovat, domníváme se však, že důvodně.

Dovoluujeme si vyslovit znepokojení nad zjevnou snahou o posílení aktivních záloh zahrnutím spolků do této skupiny obrany státu a odkazujeme na již dříve zmíněné, a to že jednorázovým tlakem na splnění cíle v podobě naplnění plánovaného stavu aktivních záloh přes spolky povede pouze a jen k tomu, že tyto počty naplněny nebudou a výsledkem tohoto pokusu bude znechucení v řadách členů spolků, kteří nyní projevují zájem o obranu státu a snahu o zapojení se do systému, nikoliv však způsobem dle aktivních záloh, ale způsobem, zachovávajícím jejich strukturu, fungování a dodržování základních spolkových principů.

(Je-li cílem změny terminologie vyhovět Směrnici EU č. 2017/853, pak jsme již upozorňovali na to, že zmiňovaná směrnice neobsahuje povinnost absolvovat jakýkoliv vojenský výcvik, pouze umožňuje udělení výjimky pro nabývání těchto zbraní v rámci účelu, který je udělením sledován. Požadavek „dobrovolného vojenského výcviku“ je zmiňován pouze v čl. 16, popisujícím důvody, které vedly k přijetí směrnice, to jako jeden z možných příkladů, tvořící národní obranu členského státu. Podstatnou tedy je obrana státu, nikoliv vojenský výcvik dobrovolný či nedobrovolný, tudíž důvod pro užívání termínu vojenského výcviku neexistuje.)

Nevyklučujeme to, že se z jednotlivých členů spolků možná stanou příslušníci aktivních záloh a určitě náborům bránit nebudeme, naopak je budeme podporovat, obecné zahrnutí členů spolků do aktivních záloh ale plně odmítáme a doufáme, že se jedná jen o technickou chybu v terminologii, a i nadále bude sledován dříve deklarovaný cíl, výstižně nazývaný od prvopočátku jako věcný návrh zákona o branných spolcích, tedy spolcích, které mají základní právní působnost vymezenou příslušnými ustanoveními Ústavy a občanského zákoníku, a které jsou ochotny přijmout rozšířenou právní úpravu v podobě, řešící obranu státu.

V případě zájmu nás neváhejte kontaktovat prostřednictvím shora uvedených údajů, jsme připraveni poskytnout potřebnou součinnost či objasnění uváděného.

S pozdravem

Bc. Roman Šedý, v.r.
prezident ASDS ČR